

ас. д-р АТАНАС ИВАНОВ

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“, БЛАГОЕВГРАД

**ОПРЕДЕЛЕНИЯ И РАЗПОРЕЖДАНЯ, ПОДЛЕЖАЩИ НА КАСАЦИОННО
ОБЖАЛВАНЕ ПО НОВИЯ ГПК**

ORDERS AND INJUNCTIONS SUBJECT TO CASSATION APPEAL

Assistant Prof. Dr. ATANAS IVANOV

SOUTH-WEST UNIVERSITY "NEOFIT RILSKI", BLAGOEVGRAD

Abstract: The legislator gives the legal definition of the order in the provision of Art. 252 CPC according to which the court provides an order when it decides on issues that do not allow the dispute per se. The solution gives an answer to the application as it is the one the court pronounces on the merits, respectively the unfoundedness of the application. Subject of the order are issues outside the merits of the application, issues that are limited to those regarding the course for implementing the protection of the relevant law, the court's ruling on the merits of the case. The appeal of orders is a protection remedy against unlawful orders that cannot be controlled on the occasion of appeal of decisions which are the orders in the process of the case. These are the pointed out in Art. 274, Par. 1, items 1 and 2 CPC orders which block the further development of production as well as the orders in cases explicitly stated in the law. The injunction is an act of the court with which the court shall rule on procedure matters but unlike the orders, when fundamentally in the production itself it is proceeded in a collegiate group, this matter is pronounced in one person. These are procedure matters that are decided solely by the court, occurring in the process of organizing or managing a meeting by the chairperson regarding the maintenance of order in the courtroom. On the other hand, these injunctions can have a preclusive character as well; they can obstruct the course of the case, enclose the path towards justice that determines the interest of checking their legality through appeal. In terms of this act of court – the injunction, there follows feasibility of the display in relation to the court order, since under the injunction of Art. 279 CPC, the provisions of Art. 274-278 CPC are also applied accordingly for the private complaints against the orders of the court.

Key words: injunctions, order, suspension, act, trial, appeal.

Проблематиката във връзка с правната същност на актовете, подлежащи на касационно обжалване, както и същността на самото касационно обжалване, представлява особен теоретичен и практически интерес. Последният се определя от множество фактори с различен характер и значение, преди всичко от характеристиката на съдебните актове и касационното производство, съответно от характера на дейността при различните средства за обжалване. Проблемите на съдебните решения, подлежащи на касационно обжалване са сред най-сложните в гражданското процесуално право и крият множество неизяснени аспекти, като следва да се отбележи, че проблемите

на съдебните решения, подлежащи на касационно обжалване, не могат да бъдат изяснени, ако не се изясни определението и разпореждането, подлежащо на касационно обжалване, тъй като това са другият вид порочни актове с опорочена воля, срещани в практиката. Ето защо, въпросите на определенията и разпорежданията, подлежащи на касационно обжалване, имат важно практическо значение. Предмет на настоящето изследване са причините за това, без да се претендира за изчерпателност.

Новият ГПК засегна и режима на обжалване на определенията. Порочните определения и разпореждания на първоинстанционните съдилища подлежат на обжалване с частна жалба пред

въззивната инстанция по режима на чл. 274-278 ГПК. Определенията на въззивната инстанция, от своя страна подлежат на обжалване пред ВКС по същия ред.

Определения се наричат съдебните постановления, с които съдът се произнася по въпроси, които възникват във връзка с разглеждане на гражданското дело¹. Легална дефиниция законодателят дава в разпоредбата на чл. 252 ГПК, според която съдът постановява определение, когато се произнася по въпроси, с които не се разрешава спорът по същество. Решението дава отговор на исковата молба, като с него съдът се произнася по основателността, респективно неоснователността на иска. Предмет на определението са въпроси, извън основателността на иска, въпроси, които се свеждат до такива относно реда за осъществяване на защитата на съответното право, за произнасяне на съда по съществото на делото. С определението се решават винаги процесуални въпроси, защото всички въпроси, които не са по съществото, които са извън решаването на основния въпрос и не попадат в границите му, а са други възникнали по делото въпроси, са процесуални.

Обжалването на определенията е средство за защита срещу незаконосъобразни определения, които не могат да се контролират по повод обжалване на решенията, каквито са определенията по движението на делото. Това са посочените в чл. 274, ал. 1, т. 1 и т. 2 ГПК определения, които преграждат по-нататъшното развитие на производството, както и определения в случаите, изрично посочени в закона.

¹ Допълнителни аргументи за същността на този акт виж при Иванов, А. Сущность судебного определения.- сборник Международная научно-практическая конференции аспирантов и молодых ученых „ Правовое образование - Гражданское общество - Справедливое государство“, КГУ, гр. Кемерово, РФ, 2012 г., под печат.

Определенията, които преграждат по-нататъшното развитие на делото, това са определенията, с които делото се прекратява, както и определенията, с които делото не се прекратява, но се прегражда по-нататъшният път на развитие на процеса - определението за спиране на делото (чл. 229 ГПК), определението за отказ за възобновяване на спряното дело (чл. 230 ГПК)².

Втората категория определения - определенията, които не преграждат пътя на по-нататъшното развитие на делото, но обжалването на които изрично е предвидено в закона (например определението по въпроса за подведомствеността на делото, когато съдът го е приел за разглеждане - чл. 15, ал. 2 ГПК; чл. 121 ГПК - определението във връзка с подсъдността³; определението³, с което не се допуска встъпването или привличането на трето лице-помагач - чл. 220, изр. 2 ГПК; чл. 244 ГПК - определението, с което се допуска или се отказва предварително изпълнение на решението). В тази група попадат и определенията, с които съдът си присвоява власт, каквато по закон няма – обезсилва с определение собственото си съдебно решение⁴.

Разпоредбата на чл. 274, ал. 2, изр. 1 ГПК постановява, че когато определенията по чл. 274, ал. 1 ГПК (когато определението прегражда по-нататъшното развитие на делото и в случаите, изрично посочени в закона), са

² Така и вж. Попова, В. Някои въпроси по обжалването на определенията. – Сиела – Норми, 2010 г.

³ Приема се в практиката, че това определение не прегражда пътя на развитие на делото като цяло, но прегражда пътя на защита на желаещото да встъпи като подпомагача страна лице, респ. пътя за защита срещу лицето, чието привличане като подпомагача страна се иска. Вж. така опр. № 397 от 18.05.2010 г. на ВКС по ч. т. д. № 306/2010 г., I т. о., ТК.

⁴ Вж. Сталев, Ж., Мингова, А., Стамболиев, О., Попова, В. и Иванова, Р. Българско гражданско процесуално право. Девото преработено и допълнено издание. Първо по действащия ГПК. С.: Сиела, 2012, с. 634.

постановени от въззивна инстанция, те подлежат на обжалване с частна жалба пред ВКС, като в изр. 2 от цитираната разпоредба е постановено, че когато тези определения са постановени от състав на ВКС, подлежат на обжалване пред друг състав. При тези определения въззивния съд за първи път се произнася по допустимостта на самото въззивно производство, както и определения, постановени за първи път от състав на ВКС, например с което за първи път той прекратява самото касационно производство поради липсата на легитимация, при които ВКС действа като втора инстанция, поради което не се обосновават предпоставките, предвидени в чл. 280, ал. 1 ГПК, следователно това обжалване не е касационно¹.

Съгласно разпоредбата на чл. 274, ал. 3 ГПК на касационно обжалване пред ВКС, при наличие на предпоставките на чл. 280, ал. 1 ГПК, подлежат - 1. Определения на въззивните съдилища, с които се оставят без уважение частни жалби срещу определения, преграждащи по-нататъшното развитие на делото; 2. определения, с които се дава разрешение по същество на други производства или се прегражда тяхното развитие. След като са налице предпоставките за селектиране на частните жалби, следователно и това касационно производство, като касацията при решението, е факултативно.

Препращайки към критериите за достъп до касационно обжалване на въззивните решения, законодателят визира касационно обжалване на въззивни определения, постановени по реда на въззивно производство, както и възлага преценка за допустимост на това обжалване с оглед основанията за допустимост на касационното обжалване съгласно чл. 280, ал. 1 ГПК. Цитираната разпоредба урежда предпоставките за достъп до касация при въззивните определения към изложеното, което

урежда допустимостта на касационно обжалване, а именно - произнасяне на въззивния съд по правен въпрос, от значение за изхода на делото, решен в противоречие с практиката на ВКС, при противоречива практика на съдилищата или на ВКС като предпоставки за достъп до касационно обжалване. Предмет на определенията са процесуални въпроси, поради което произнасянето на въззивния съд може да засегне такива въпроси, като в определени случаи - при определения по чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК, с които се разрешава спор по същество, може да се обсъждат и материалноправни въпроси като предпоставка за касационно обжалване.

Прекратителните определения на първоинстанционния съд са тези, които преграждат по-нататъшното развитие на производството - това са определения във връзка с недопустимостта на иска поради липса или ненадлежно упражняване правото на иск, определения поради отказ или оттегляне от иска и при съдебна спогодба, определения за спиране на производството и отказ от възобновяване на спряно производство, които след като са постановени от първоинстанционния съд, при обжалване са били потвърдени от въззивната инстанция. Определението на първата инстанция, което осуetyа развитието на едно дело, подлежи на обжалване с частна жалба пред въззивния съд. Когато определениято е постановено от въззивния съд, то не подлежи на обжалване с частна жалба, а на касационно обжалване, при наличие на предпоставките по чл. 280, ал. 1 ГПК. Касационна жалба се подава срещу определението на въззивния съд, потвърдил определението на първоинстанционния съд за прекратяване на делото, тъй като въззивното определение прегражда по-нататъшното развитие на делото и затова за него ще важи чл. 274, ал. 3, т. 1 ГПК. Не ще подлежи на касационен контрол необжалваното първоинстанционно определение за прекратяване на делото.

¹ Така и вж. Попова, В. Някои въпроси по обжалването.....

Текстът на чл. 274, ал. 3, т. 1 ГПК е повече от ясен, за да се допусне някакво разширително тълкуване. Така се гарантира триинстанционност на производството и относно съдебните определения по допустимостта на иска, при наличие на предпоставките за селекция на касационната жалба.

Тук се поставя въпроса – определението по чл. 288 ГПК, с което ВКС се произнася по допускането на касационното обжалване, подлежи ли на касационно обжалване, ако не е допусната до касационно обжалване касационната жалба. Съгласно разпоредбата на чл. 288 ГПК, Върховният касационен съд се произнася по допускане на касационното обжалване с определение в закрито заседание в състав от трима съдии. Изразява се в литературата становище¹, че определението не подлежи на касационно обжалване, като се навежда, че „при формално тълкуване на уредбата това определение (б.а. - определението по чл. 288 ГПК) би следвало да подлежи на обжалване по общия ред. То несъмнено „прегражда по-нататъшното развитие на делото“ по смисъла на чл. 274, ал. 1, т. 1 и понеже е постановено от състав на ВКС – на основание чл. 274, ал. 2, изр. второ „подлежи на обжалване пред друг състав на ВКС“. Това е, което казва законът. Друг е въпросът, дали законодателят е искал в закона да залегне именно това разрешение. Лишено от всякаква логика е да се допусне по отношение на наличието на предпоставките по чл. 280, ал. 1 ГПК да се произнасят два равнопоставени състава на ВКС. Уредбата на новото касационно производство като цяло е насочена към преодоляване на противоречиви практики и към рязко намаляване обема на работата на висшата съдебна инстанция. При това не бива да се

забравя, че цената, която трябва да се плати за новата уредба, се изразява в това, че в резултат на „селекцията“ на делата, по които се произнася касационната инстанция, ще останат в сила редица неправилни съдебни решения... Ако се приеме, че произнасянето по чл. 288 ГПК ще подлежи на обжалване, новата уредба ще се бламира и по двете посоки - по допускането ще се върши двойна работа..., и понеже ще има две произнасяния по един и същ въпрос, най-вероятно ще се раждат нови противоречиви практики. При това не е маловажно, ..., двете произнасяния (за разлика от уредбата по отменения ГПК) следва да се правят от равнопоставени състави”.

Становището, че определението по чл. 288 ГПК не подлежи на обжалване се поддържа и от други автори², по съображения, че „... тъй като такова не е предвидено в текста за разлика от чл. 286 ГПК относно разпореждането за връщане на нередовната касационна жалба поради просрочие, необжалваемост по чл. 280, ал. 2 ГПК и неотстраняване в срок на допуснати нередовности, които могат да бъдат поправени. То не попада в категорията на преграждащите по-нататъшното развитие на делото определения, които съгласно чл. 274, ал. 1, т. 1 ГПК могат да бъдат обжалвани с частна жалба, а според ал. 2, изр. 2 на същия текст, когато са постановени от състав на ВКС пред друг състав на този съд, тъй като визират не допустимостта на касационното производство в контекста на чл. 286, ал. 1 ГПК, а достъпът до касационно обжалване, предоставен на дискрецията на касационната инстанция, осъществявана въз основа на законоустановените критерии по чл. 280, ал. 1 ГПК. Този извод се подкрепя и от разпоредбата на чл. 296 ГПК, която визира влизане в сила на решенията. в

¹ Вж. Чернев, С. Допустимост на касационното обжалване по новия Граждански процесуален кодекс на Република България. – Във: Сборник в памет на проф. д-р Живко Сталев. С.: Сиела, 2009, 21-71.

² Вж. Иванова, Р., Пунев, Б. и Чернев, С. Коментар на новия Граждански процесуален кодекс. С.: ИК „Труд и право“, 2008, с. 448.

последната хипотеза (чл. 296, т. 3 ГПК) не е предвидена обжалваемост, тъй като недопускането до разглеждане, като основание за влизане в сила на въззивното решение се поставя на същата плоскост, както и не уважаването на касационната жалба, т.е. и в двата случая се постановява окончателен акт на ВКС по допускането или по основателността на касационната жалба от значение за влизане в сила на обжалваното въззивно решение". Определението по чл. 288 ГПК не е „типичен пример за „преграждащо“ определение по смисъла на чл. 274, ал. 1 ГПК, защото самата КЖ няма директен „сезиращ“ ефект по отношение задължението на ВКС да я разгледа по същество... Специалните предпоставки по допускане на КЖ по чл. 280, ал. 1 обезпечават осъществяването на несъдебната функция на ВКС, а не правораздавателната му дейност по конкретния спор. Тази проверка е насочена към друг ефект – не просто да се допусне контрол върху порочността на решението по конкретния спор, а да се предотврати в бъдеще постановяване на порочни решения в резултат на противоречива, неправилна или липсваща съдебна практика... Проверката на предпоставките по чл. 280, ал. 1 е дейност, която стои „на прага“ между „процеса относно процеса“ и разглеждане на КЖ по същество”¹.

Определението по чл. 288 ГПК, с което не се допуска до касационно обжалване въззивния акт, е от категорията определения, които подлежат на обжалване², тъй като прегражда по-нататъшното развитие на делото – аргумент от чл. 274, ал. 1, т. 1 ГПК, недопускането на касационната жалба „прегражда пътя на защита на страната

по съществото на жалбата, срещу порочното според нея решение на въззивния съд, от там към решаването на делото с валидно, допустимо, правилно и законосъобразно решение”³.

В това отношение е неубедителна аргументацията на становището за необжалваемост на определението по чл. 288 ГПК, обосноваващо изводите с това, че „не попада в категорията на преграждащите по-нататъшното развитие на делото”, тъй като следва закона да се приложи според точния смисъл, независимо от това доколко законодателят е искал в закона да залегне именно това разрешение. Недопустимо е по пътя на поправителното тълкуване да се променя смисъла на закона, тъй като това е поправимо само по пътя на изменение и допълнение на закона. От друга страна, разпоредбите на процесуалния закон следва да се тълкуват стриктно, не могат да се тълкуват разширително, което да е във вреда на страните в производството. Съображения за целесъобразност – намаляване обема на работа на висшата съдебна инстанция, също не е довод в посока ограничаване правото на защита. Позоваването на текста на чл. 296, т. 3 ГПК е несъстоятелно, тъй като разпоредбата при езиково тълкуване урежда правните последици при приключена процедура по допускане на касационната жалба или при отхвърляне на последната по същество, но не урежда правила относно производството по чл. 288 ГПК, които правни последици се изразяват във влизане в сила на съдебните решения.

На следващо място, разбирането, че определението по чл. 288 ГПК, с което не се допуска касационната жалба, не преграждало пътя на защита, защото допускането на касационната жалба зависи от преценката на ВКС с оглед на установените в чл. 280 ГПК критерии, не може да бъде споделено. Това е така, защото касатора подава касационна

¹ Така Сталев, Ж., Цит. съч....., с. 597.

² Това становище се споделя и в теорията – така вж. и Корнезов, Л. Гражданско съдопроизводство. Том първи. Исков процес. С.: Софи-р, 2009, с. 818; така и вж. Попова, В. Касационното обжалване и новия ГПК. – Сиела – Норми, 2010 г.

³ Вж. Попова, В. Касационното обжалване.....

жалба за защита на правата си, по допустимостта на която ВКС извършва селекция, в условията на дискреция, която дискреция на ВКС по отношение на достъпът на касационно обжалване, уредена в разпоредбата на чл. 280, ал. 1 ГПК, е неконституционносъобразна. Забраната за касационно обжалване, определена от съдия от касационната инстанция - ВКС, чрез недопускане на касационно обжалване на въззивни актове, нарушава правото на съдебна защита и ограничава достъпа на страната до правосъдие. По силата на своите правомощия законодателят има право да определи такъв ред за проверка на законността и обосноваността на съдебните актове с цел поправка на съдебна грешка, който най-добре ще съответства на особеностите на един или друг вид съдопроизводство. Отсъствието на възможност за преразглеждане на погрешен съдебен акт намалява и ограничава правото на всеки на съдебна защита. В решението на законодателя да определи критерии за допустимост на касационното обжалване, наличието на които да се проверяват от касационната инстанция, има противоречие, в основата на което е абсолютизирането на правото на съдебна защита, отъждествяването на правото на съдебна защита и правото на обжалване на съдебните актове. Това е така, тъй като преценката за наличността на критериите за допустимост не са обективно ясни, като преценката за тяхната наличност е дадена на субективното виждане на състав от ВКС, което поведение на съда ще предопредели и съществуването на правото на касационно обжалване. Този подход не съответства на международно-правните стандарти в областта на гражданския процес. Прецедентната практика на Европейския съд признава, че „държавата може законодателно да ограничава достъпа до съда в някои случаи в името на обезпечаването на общите интереси“, като такива ограничения трябва да преследват законна цел и да бъдат

разумно съизмерими с нея. Относно обжалването на съдебните актове, законна цел за ограничаване, които са разумно съизмерими с нея - това е ограничаването право на касационно обжалване на съдебните актове поради ниска цена на иска. Това ограничение е насочено към осигуряване на общи, а не частни интереси. Загубите на държавата от разглеждане на такива дела значително превишават паричната сума, която се оспорва и паричната сума (държавната такса), платена от заинтересуваното лице при отнасяне към касационната инстанция на съда. Правото на касационно обжалване може да се разглежда в качеството му на абсолютно само тогава, когато възможността за обжалване на съдебния акт е предвидена от Конституцията на държавата. В този случай всяко законодателно ограничение или ограничение на дадено право от органите, прилагащи закона, може да се разглежда като намаляване и ограничаване не само на правото на обжалване, но и на правото на съдебна защита. В другите случаи правото на обжалване на съдебния акт не може да се характеризира като абсолютно. От друга страна, критерий за обжалване на съдебни актове не може да бъде само фактът за възможно по-нататъшно движение на делото след произнасянето на акта, а критерий трябва да бъде наличието или отсъствието на нарушени от акта права и/или законни интереси на страните по делото, като в краен случай и на лицата, участващи в делото, както и на формални критерии - напр. цена на иска или предмет на делото. Правото на съдебна защита може да бъде реализирано в различни форми, с използването на различни средства за съдебна защита. Сред формите за реализация на правото на съдебна защита може да се посочи отнасянето до съда на трета инстанция - касационната. В светлината на международно-правните стандарти става въпрос за достъп до съда.

Съществуването на средство за съдебна защита във вид на касационно производство по проверка на невлезли в сила съдебни актове ми се струва необходимо, тъй като е насочено към реализиране на концепцията за пълен, справедлив и ефективен съдебен процес. Ефективността на предвидените от закона средства за съдебна защита зависи от наличието на процесуални гаранции, осигуряващи справедлив процес в съда от първа и от контролна инстанции. При така изясненото съдържание на понятията „право на съдебна защита“ и „гаранция за съдебна защита“, законодателят в закон следва да определи формалните критерии - предмет на делото и цена на иска, които да изключват от касационно обжалване категориите дела, като е недопустимо изключването на въззивните актове от касационно обжалване по преценка на самия касационен съд - ВКС, която преценка не подлежи на обжалване, тъй като се осуетява гаранцията за съдебна защита - касационно обжалване. Ако правото на съдебна защита е било реализирано в съда от първа и въззивна инстанция, и законът с разпоредбата на чл. 280 ГПК предоставя възможност с това решение за произвол - правото на достъп до съда от касационна инстанция е само формален, но не и реален. От друга страна, само законодателят може да изключва от касационно обжалване дела, но не и ВКС като касационна инстанция, като обратното е противоконституционно. Ето защо, **de lege ferenda**, разпоредбата на чл. 280, ал. 1 от ГПК следва да се отмени. Ако не се приеме тезата за отмяна на разпоредбата, то преодоляването на противоконституционността ѝ следва да се преодолее като се промени в смисъл, като текста придобие следното съдържание **”На касационно обжалване пред ВКС подлежат въззивните актове, когато акта противоречи на правните норми”**.

Ето защо, от изложеното следва извода, че определението по чл. 288

ГПК, с което не е допуснато касационното обжалване, подлежи на обжалване като преграждащо по-нататъшното развитие на делото. Когато проверяващия съд, потвърди определението на ВКС по чл. 288 ГПК, с което не е допуснато касационното обжалване, въззивното определение подлежи на касационно обжалване¹, тъй като последното прегражда по-нататъшното развитие на делото и затова за него ще важи чл. 274, ал. 3, т. 1 ГПК.

Втората група определения, които подлежат на касационно обжалване, са определенията на въззивните съдилища, с които се дава разрешение по същество на други производства или се прегражда тяхното развитие - чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК, при наличие на предпоставките по чл. 280, ал. 1 ГПК.

Това са определенията, постановени по самостоятелни производства, които актове по своята правна същност са определения, с които се дава разрешение по същество по други производства - разрешават съответния правен въпрос, предмет на самостоятелно производство. Тези определения по правната си природа се различават от решенията, въпреки че разрешават

¹ Б.А.- Поставя се тук въпроса за инстанционността - първоинстанционен, въззивен и касационен при обжалване на определението на ВКС по чл. 288 ГПК, което ясно показва, че законодателната воля по уредбата на касационното производство не е ясна и води до различни тълкувания и противоречиви разрешения, които разрешения като резултат от прегледаната практика по чл. 280 ГПК, е ограничаване на правото на защита на обжалващия, което не е в съответствие с КРБ. От друга страна, така дадена новата уредба на касационното производство (насочена основно към преодоляване на противоречиви практики и към намаляване обема на работа на ВКС), показва липса на пълна визия на законодателя по въпрос от толкова голяма значимост, поради което и липсата на еднозначно разбиране по въпросите на касационното обжалване, крайно желателно е законодателят да внесе яснота относно собственото си виждане, установявайки в пълна степен последното, съобразено с конституцията и международно-правните стандарти.

самостоятелни производства, тъй като не решават основателността, респективно неоснователността на иска. С тези определения се приключват самостоятелни производства, като се взема отношение по правния въпрос, предмет на това самостоятелно производство - например, определението, с което се прекратява охранителното производство (арг. чл. 539, ал. 2 ГПК). Ето защо, след като с тези определения се слага край на производството и се решава в отрицателен смисъл въпроса за развитие на производството, то те подлежат на обжалване пред ВКС при наличие на предпоставките на чл. 280, ал. 1 ГПК. От друга страна, тълкувайки систематически чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК, следва извода, че определенията, които приключват съответното отделно производство и се постановяват по предмета на това производство, подлежат на обжалване пред ВКС при условията на чл. 274, ал. 1, т. 2 ГПК. Тези отделни производства не са искиви, като при обжалването на посочените актове се извършва от съда правораздавателна дейност, тъй като обжалването е средство за защита на страната срещу порочното определение.

По отношение на третото постановление на съда - разпореждането, следва приложимост на изложеното във връзка със съдебното определение погоре. Съгласно разпоредбата на чл. 279 ГПК, разпоредбите на чл. 274-278 ГПК се прилагат съответно и за частните жалби срещу разпорежданията на съда. Разпореждането е акт на съда, с който съдът се произнася по процесуални въпроси, но за разлика от определенията, когато поначало в самото производство процедира в колегиален състав, по този въпрос се произнася в едноличен състав. Това са процедурни въпроси, които се решават еднолично от съда, възникващи при организирането на процеса или по ръководенето на заседанието от председателя на състава, по поддържането на реда в залата. Но

наред с този характер, тези разпореждания могат да имат и пресекателен характер, могат да преградят движението на делото, да заградят пътя към правосъдие - това могат да бъдат разпореждания, с които се връща исковата молба, на която в дадения срок не са отстранени нередовностите, или пък се връща въззивна или касационна жалба поради неплатена държавна такса за бъдещето производство. Такава роля те могат да имат и по нататък в развитието на процеса, особено при преминаването на делото в по-горната инстанция, когато се постави контестация по реда на чл. 263 ГПК, респ. по реда на чл. 287 ГПК, във връзка с правилността на процедурата в новата инстанция. Разликата от определенията се изразява в това, че те се постановяват по процедурни въпроси, които законът е разпоредил да се решават от едноличен член на съда, докато по предмета си те не се различават от определенията. Ето защо, както и с оглед обстоятелството, че с разпореждането се въздейства върху производството, то правните разпоредби за уреждане на определенията се отнасят и за режима на разпорежданията.

Значимостта на настоящето изследване се определя от факта, че след приемането на новия ГПК през 2007 г., определенията и разпорежданията, подлежащи на касационно обжалване не е цялостно изследван, не са достатъчно добре изяснени и въпроси с важно практическо значение относно обсъжданата материя. Направеният в разработката теоретичен анализ на действащата правна уредба, която е от значение за изясняване на същността на разглежданите съдебни актове, поставя на дискусия спорните моменти на определенията и разпорежданията, подлежащи на касационно обжалване. Очаквам дискусията да се разраства и практиката да се произнася по нови проблеми и да решава възникнали такива.